

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gld. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 2. do 12. ure. Na „aročnina brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 5 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — V-še črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz Solaki ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Klerikalno gospodarstvo.

V.

Čujmo danes glas mariborskega škofa, ki se nanaša na klerikalno gospodarstvo, zlasti na vlihanje duhovščine v isto, posebno se v konsumna društva.

Iz cerkvenega naredbenika lavantinske škofije posnema „Slov. Narod“ nastopno:

„Gotovo je hvalevredno, če hoče dušni pastir misliti na blagor neumrljivih duš, za kateri mu je, kar je samo ob sebi umevno, najbolj skrbeti, tudi skrbeti za izboljšanje materialnega položaja svojih faranov ter jih v tem obziru pastoralno previdno spodbujati, poučevati in svetovati. Kmečke združbe naj pospešujejo duhovnik osobito s peresom, po časnikih. Pred vsem naj skrbi duhovnik, da daje nagib k ustanavljanju pomožnih delavskih društev, zlasti pa kmečkih. Sicer se nadalje pripomni: Pazi naj pa le, kakšne vrste društvo hoče s svojo pomočjo podpirati. Pomožne delavske združbe se namreč morejo razvrstiti v trojno vrsto, v kolikor namreč pospešujejo ali produkcijo ali vzajemni kredit ali samo konsum. Kar zadeva osobito društev zadnje vrste, takozvanih konsumnih društev, piše F. X. Godts doslovno sledeče: So tudi tako imenovana konsumna društva. Kar se teh tiče, naj se jako pazno in previdno (duhovnik) v nje vlika. Kajti, čeprav se na eni strani povspesuje gmojni blagor delavcev, je na drugi strani krivično, uničevali manjše trgovce, ki naravnost veliko škodo trpe, ako se ustanovljajo delavska konsumna društva. Zategadelj bi bilo zeleti, če je to možno, da se prej postavi kakov sindikat med onimi manjšimi trgovci in konsumenti.

Pa recimo, da bi bila ustanovitev konsumnega društva potrebna ali pa vsaj koristna, se vendar ne sme na noben način prezreti, da ni ne v dijecezanskih statutih, in tudi sploh ne v smislu cerkvenih določil, da se postavi dušni pastir na čelo kakemu društvu, prevzame njega vodstvo in nadzoruje njega poslovanje.

Temeljem opomina apostola (II. Tim. 2, 4), ki pravi: „Nihte, kdor se vojskuje za Boga, se naj ne meša v posvetne zadeve (v posvetna opravila)“ prepovedujejo dekreti papeža Gregorja IX. klerikom udeleževanje na profanih poslih. „Naj se duhovniki ali redovniki ne mešajo v posvetne zadeve.“

Dva huzarja.

Ruski spisal Lev Nikolajevič Tolstoj.

Poslovenil I. Sodar.

(Dalje.)

Sledilo je kratko molčanje in ta čas je postajal grofov obraz vedno bolj bled. Nakrat je omamil Luknova strašen udar po glavi. Pal je na divan in se pripravljaj pograbit denarje — in zakričal je s tako presunljivo obupnim glasom, kakoršnega bi ne bilo mogoče pričakovati od njegove vedno mirne in veličastne postave. Turbin je pobral denar, ki je ležal na mizi, odrinil slugo, ki je pritekel gospodu na pomoč, in s hitrimi koraki odšel iz sobe.

— Če hočete zadoščenja, sem vam na razpolago, v svoji sobi ostanem še pol ure, pristavil je grof, povrnivši se k Luknovim durim.

— Malopridnež! ropar! — slišalo se je od tam. — Tožil te bodem pred kazenskim sodiščem.

Iljin je, ne zmeneč se za grofove obljube, ležal še vedno v svoji sobi na

Papež Benedikt XIV. izjavlja v „constitutio apostolicae servitutis“ z dne 27. februarja 1741: „Nobenega opravila, če je duhovnikom prepovedano, ne smejo isti izvrševati pod krinko drugega imena.“ Ta določila je vevseli koncilij tridentinski znova zabil: „... določuje sv. zbor, kar je sploh od papežev in sv. cerkvenih zborov že pogosto in uspešno bilo predpisano o življenju duhovnikov, o poštenosti... in o tem, da naj se duhovniki ogibljejo posvetnih opravil, ista določila pa tudi v bodočnosti ostanejo v veljavi.“

Razlogi, kateri so napolnili cerkev, da je izdala take ukaze, so jasni. Ne glede na to, da take posvetne skrbi in taki posvetni posli duhovniku mnogo dragocenega časa odvzamejo in njegove moči in sposobnosti odtegujejo poslom njegovega visokega in vzvišenega poklica, kateri so neprimerno važnejši, ne strinjajo se tudi mnogokrat z duhovniško resnostjo in dostojnostjo in znižujejo splošen ugled, katerega svečenik potrebuje, da more v dušnem pastirstvu vsestransko uspešno delovati. Gotovo ne more ustrezati duhovniški dostojnosti, gotovo pa tudi ne pospeševati ugleda duhovnikov, če isti nastopa kot nadzornik kramarije, ali mesarije, ali vinotočev ali enakih poslov, kateri so združeni s konsumnimi društvi. Pri vsem tem vlačijo taka opravila duhovnika v strankarske boje, provzročajo vsled tega prepir in zdražbe ter izživajo nepotrebne pritožbe in tožbe. „Dasi so torej delavska pomočna društva jako koristna, če absolutno govorimo, vendar naj se skrbno pazi, ali bodo v kakem določenem kraju ali ob obstoječih razmerah relativno kaj hasnila ali znabiti škodovala. Inače provzročuje ustanavljanje takih društev le srd in velikanska nasprotstva od strani onih trgovcev, ki si po pravici domnevajo, da se kršijo njihove pravice in da se jim jemlje obstanek za življenje in za eksistenco. Kajti izkušnja je nas že prav poučila, da so se radi takih društev že mnogi ljudje odvrnili od katoliškega mišljenja in od sprejemanja sv. zakramentov.“

Sicer pa mora že naravna opreznost in pridnost duhovniku odsvetovati, da se ne peča z opravili, katerih zadostno ne razume. Duhovnik nima tiste strokovnjške izobrazbe, katera je potrebna za uspešno vodstvo in nadzorovanje takega društva, in z njim združenih opravil, kakor kramarije, mesarije, gostilne itd. Ako društvu iz katerega-koli raz-

divanu, in davile so ga solze obupanja. Spoznanje resnice, katero je skozi čudno zmes čustev, mislij in spominov, napolnjujočih njegovo dušo, privabila grofova prijaznost, sočutje, ga ni zapustila. Upov bogata mladost, čast, občno spoštovanje, sanje ljubezni, — vse to je bilo za zmira izgubljeno. Vir solz se je jel izsuševati. Premirno čuvstvo obupnosti se ga je polasčevalo vedno bolj in bolj in vedno česče je mislil na samomor, katera misel se mu ni več gnusila, pa ga tudi ni več strašila. Ta čas so se zaslišali tudi grofovi koraki.

Na Turbinovem obrazu so se še videli sledovi jeze, roke so se mu nekoliko tresle, ali v očeh mu je lesketalo veselje in zadovoljnost.

— Na, dobil sem! rekel je in vrgel na stol nekaj kupov bankovcev. — Preštej, če je vse? Pa hitro pridi v občno sobano, jaz takoj odpotujem, pristavil je, in kakor bi ne opazil velikega veselja in velike hvaležnosti, izražajoče se na ulanovem obrazu, je živčaje neko cigansko pesem, odšel iz sobe.

loga nastane materialna škoda, je za isto v prvi vrsti odgovoren duhovnik, ki društvo vodi.

Z ozirom na ta izvajanja je resno premisliti, ali primeroma neznatne materialne koristi, katere more duhovnik s tem, da vodi konsumno društvo, društvenikom pridobiti, ogromno ne nadkriljujejo moralčno škodljivih posledic, katere nastanejo za njegovo dušno-pastirsko delovanje. Brez dvoma bode duhovnik splošnemu blagru več koristil, ako vsestransko in vestno spolnujoč dolžnosti dušnega pastirja, pred vsem na to gleda, da pospešuje v občini versko življenje, se za cerkvena društva z verno zavzema, in vernike, osobito pa mladino z vsemi močmi navaja k temu, da se vadijo npravnosti, treznosti, zmernosti in štedljivosti. Če pa, ko je resno uvaževal vse okolnosti, ustanovljenje takega društva potrebnim smatra, potem bo v svojej pastoralnej previdnosti svojim faranom z dobrim svetom pomagal, vodstvo in nadzorovanje takega društva pa sposobnemu lajku prepustil. — — —

Tako pravi mariborski škof. Kako pa ljubljanski in kardinal? O ljubljanskem smo povedali v zadnjem članku, da je celo zavarovalni agent za svojo „Vzajemno zavarovalnico“, znano pa je tudi, da načeluje na sploh klerikalni organizaciji na Kranjskem, katere se drži tudi klerikalna organizacija na Goriskem. — — —

V članku je mnogo zlatih besed, katere priporočamo v razmišljanje, ker naši klerikali so se zarotili in zakleli, da morajo v kratkem prepresti celo deželo s svojo organizacijo, to je raznimi društvi, katera bi imela na zvonaj obraz gospodarstva, znotraj pa skrito svrhu: klerikalna politika, ki hoče držati kmeta v krempljih in v nevednosti, od katere ima kmet le škodo, „profit“ pa nune.

Strahovlada Gredolčič — Berbuč.

VI.

L. 1895. torej ni prineslo prof. Berbuču toliko zaželjenega deželnega odborništva. — Kdo bi bil sodil, da mu je bilo tako hudo priraslo k sreči. Prvo in zadnje njegovo mišljenje se je sukalo okoli moči in slave v deželni hiši, — in njegova plemenita duša je plantela v „sveti jezi“ proti svojemu tekmeču, ki ga je spodrinil, proti dr. H. Tumi. Ni je bilo prilike, da bi Berbuč ne

VIII.

Šaška, trdno prepasan z jermenom, je naznanil grofu, da so konji že pripravljeni, ali je prosil, da pojde poprej po grofovo suknjo, ki je veljala tristo rubljev z ovratnikom, in vrne ta grdi modri medvedov kozuh temu zanikrnožu, ki ga je zamenjal pri načelniku plemstva; Turbin mu je pa rekel, da mu suknje ni treba iskati in se je šel v svojo sobo preoblačiti.

Kavaleristu, sedečemu molče poleg svoje ciganke, se je vedno zdehalo. Izpravnik je zahteval vodke, vabil vso gospodo, da pojde takoj k njemu za-jutrkovat in zagotavljaj, da pojde njegova žena zagotovo plesat s cigankami. Lep mlad človek je duhovito razlagal Iljuški, da je klavir veliko popolnejši, in se na kitari ne da igrati B-moll. Uradnik je otožen pil v kotu čaj, kakor bi se po dnevi sramoval svoje razuzdanosti. Cigani so se po cigansko prepirali med seboj in hoteli še enkrat proslaviti gospoda, a Stoša so je ustavljal rekoč, da bi se jezil barorajt (po ciganski grof ali knez, ali bolje velik

metal Tumi polen pod noge. Ako je šlo v stranki kaj navskriž, vselej je bilo treba najprej vprašati, ali ni morda tu vmes kaka Berbuteva intriga.

L. 1897. se je še bolj poživila Berbuteva jeza proti dr. Tumi. Ob volitvah v državni zbor smo Slovenci upali, da proderemo z vsemi tremi kandidati. — Kdo bo poleg Gregorčiča in Coroninija tretji? Ni skoro bilo človeka, ki bi bil le količjak dvomil o tem tretjem kandidatu; vsi smo bili jedini v tem, da tretji kandidat je dr. Tuma. Le Berbuč je videl tega tretjega v — svoji častiljivi osebi. Na shodu v Ajdovščini je govoril že nekak kandidatni govor. Toda dobil je takoj mrzel „tuš“ od vodstva stranke, da njega ne bomo kandidovali. Vendar se je Berbuču posrečilo, da niso bili proglašeni trije kandidati, marveč samo dva. Grof Coronini je bil proglašen v dveh skupinah: v kmečkih občinah in v veleposestvu. S tem smo Slovenci pokazali svoj obup, da smo takorekoč vrgli puško v koruzo za veleposestvo. Vrgel jo je res tisti, ki je l. 1891. tudi zmagal. In padli smo, ker boljega nismo zaslužili.

Po tisti volitvi se je pa razširilo med nami eno samo prepričanje, da je skoro holje, ker smo v veleposestvu padli, ker sicer bi imel dr. Tuma protikandidata — Berbuta. Razdor bi bil počil že takrat edino radi Berbutove pohlepčnosti po mestih, ki so bila odločena dr. Tumi.

Prof. Berbuč je bil jako nejevoljen; zabavljaj je proti stranki, tudi proti Gregorčiču in grofu C., — obsojal je razganjanje znanega klerikalnega shoda v Št. Petru, in nazaj grede v Gorico je zatrjeval v večji družbi: „Jaz sem tudi klerikalec!“ Postavil se je v nasprotje s „Slogo“ in z dr. Gregorčičem. Gotovo je upal, da doseže v porajajoči se klerikalni struji ono, po čemur je tako vroče a zaman koprnol od „Slogine“ stranke.

Kako se je začel Gregorčič l. 1898. bati za svoje „narodno vodstvo“, je že dovolj znano. Dr. Tuma je pridobival preveč simpatij v deželi. Dr. Gregorčič je prišel do sklepa, da se mora na vsak način zbaviti novega tekmeča. Ta strah mu je vcepljal največ Berbuč, ko ga je vlačil na vsakdanje sprehode po goriški Blanci. Vmes je prišel kardinal Missia v deželo in Gregorčič se

gospod. Sploh je pa pri vseh ugašala že poslednja iskra živahnosti.

— No, za slovo še eno pesem in koračnico domov, je rekel grof, vstopivši v popotni obleki v sobo svež, vesel, lep, bolj kakor kdorkoli.

Cigani so znova seli v krog in ravno se pripravili, da zapoje, ko je prišel Iljin s kupcem bankovcev v rokah in poklical grofa v stran.

— Imel sem vsega skupaj petnajst tisoč eraričnih denarjev, a ti si mi dal šestnajst tisoč tristo, rekel je: — ti so torej tvoji.

— Dobro! Daj!

Iljin je oddal denarje in boječe pogledal grofa, odprl usta, kakor bi želel kaj povedati; a je samo zarudel tako, da so mu solze stopile v oči, potem je prijel grofa za roko in mu jo začel stiskati.

— Odpravi se, Iljuška... poslušaj me... tu imaš denar; samo spremite me s pesmijo iz mesta. In vrgel mu je na kitaro tisoč tristo rubljev, katere je bil prinesel Iljin. Kavaleristu je pa grof pozabil dati sto rubljev, katere je bil izposodil pri njem. (Dalje pride).

je zvrnil pred njim v prah, zmolivši prisego „oboedientia canonica“. Od tistega časa je neločljiv pobratim prof. Berbuča, ki se je izpovedal že pred Gregorčičem, da je klerikalec.

Kako so se stvari dalje razvijale, je znano. Nastal je razkol, letos pa so klerikalci pod vladino in Pajerjevo patronanco, s pomočjo vseh angeljev, svetnikov in hudičev, z razdajanjem nebes, vic in pekla še enkrat ustrahovali nevedne volilce — in Berbuč je dosegel svoj namen: postal je celo — deželni odbornik. (Dalje pride).

Dopisi.

Iz Tolmina. — (Planinski venček.) — II. planinski venček v Tolminu se je posrečil, kakor pred tremi leti prvi, popolnoma. Lepo število plesalk in plesalcev se je zbralo v okusno okrašeni „Podšolarjevi“ dvorani in ob prijetni godbi je kmalu mrgolelo krasnih kmetic, planšaric in originalnih turistov. Zabava je bila povsem neprisliljena; vrteli smo se, pozabivši vsakdanje skrbi, v pisanem krogu, polnem gorskih cvetlic, sumečem, smehljajočem in vspenjajočem se do vrhunca radosti in veselja. Šaljivi prizori in dogodki so vzdrževali pri plesalcih dobro voljo in veselost in pri koutljonu je kar vihralo smeha in vriska po dvorani. Resna vojska, pričeta na obeh straneh, pri damah in gospodih, je vnela pri vseh navzočih smeh in veselost. Na stotine kep je svigalo po plesišču, vrščali so premaganci, sto rok se je gibalo v ljutem boju, kadila se je snežena megla, nasula snežink čez tisoč na gorske rožice. Zapredle so jih svetle kače v mrežo pisano in zlato, a brhke izmolžile so se tudi tem napadom. Utrujena šaljivega prepira je stala grmada na sneženem polju, iz katerega je tu pa tam še kukala zelena smreka. — Kreptali smo se po tej vojski na izvrstno založenem bifetu, kjer nam je ljubezniva notarjeva gospa soproga ponujala premnogo dobrih in pri vsem tem cenih reči. — Prestali smo potem še komisijo, ki nas je ogledavala še prenatanko, da odkaze pravično najbolj originalnemu darilo — ker takó se je glasilo v vabilu. In res odloči se darilo gosp. Beniču, ki je prišel kot pristen Čadran v obleki in pa segi. Sprejel je zadovoljno označeno, kar mu bode dobro služilo na planini — nahrbtnjak belega krompirja. Komaj sesto ura je spodila veselo družbo, izražujočo iskreno željo, da bi jo drugo leto le tak „planinski venček“ spet zvabil na plesišče.

Hvaležni smo vsem damam, ki so prispevale k izvrstnemu uspehu, priporočamo se jim, da naš še drugi počaste. Želim pa vsi, da bi vsaj enkrat na leto se zbirala vsa „Soška“ inteligenca k priprosti zabavi, ki ne omejuje prostega kretanja a ponuja pri vsem tem vse pustove prijetnosti, in tak more biti edino le „planinski venček“, ki ima vrh tega še idealen smoter, da daja dobiček ves planinskemu društvu v korist. P.

Rihemberg, dne 1. sveč. 1902. — Slavno uredništvo! Ako bi živeli še v starih paganskih časih, bi bil „Primorski List“ gotovo posvečen Merkurju, ki je bil Bog zvijač in sleparij!! — Radi dopisa iz Rihemberga mu je bila poslana od g. Š. J., trgovca, sledeča izjava dne 26. jan. Resnici na ljubo izjavljam podpisani, da ni res, da bi bil tukajšnji cerkovnik I. P. govoril, da farji ne delajo drugega, ko jezo in sovraštvo. Tudi se mu ni reklo, da ni vreden, da se po cerkvi potepa. Nikakor pa ni res, da bi bil iz hiše pobegnil! — Sploh ni res, da hoči po hišah agitirati.

„Primorskemu Listu“ pa še na misel ni prišlo, da bi resnici na ljubo prekalil svojo laž; temveč vrgel je izjavo svojega naročnika v koš, dasi je dotični odločno zahteval, da se izjava priobči*).

Dosedanji naročnik je spoznal podlost „lažnjivca“ in ga bo vedel odslej ceniti. Upamo, da se mož ne bo dal več slepiti!!

„Gorica“ in „Prismojenec“ pošiljata „Sočane“ v Afriko h kralju Aba Difatu. — Gredó naj le oni tje; bila bi za njih prav primerna služba!

Iz Dornberga, dne 26. januarja 1902. — V Dornbergu smo imeli ta dan plesno veselico; godbe je bilo sedem mož iz Prvačine, ples se je vršil v prostorih g. Karola Kerševanija.

Kakor je že znano, da v Dornbergu je še vedno polno surovežev in sleparjev. Na plesu so bili mešani fantje obeh strank. Klerikalne barabe pa so hodile tako rekoč na boben jest in pit, mi, kar nas je bilo naprednih, nismo imeli stroškov niti četrtine od njih; pa vse edno so zmeraj sleparili, tako da bi morali mi plačati vse stroške, kar pa ni šlo tako gladko, kakor so mislili.

Kakor pravi št. 3. „Primorca“ od 17. januarja t. l. v odstavku smešnic, tako rečem tudi jaz, da „ako je klerikalca vstrelil, je že divjačina!“ Posnemovalci Caheja, nam ne boste pesek v oči metali, kakor on, to vam zagotovim, le obračajte svoja kolesca kakor hočete!

Najprvo smo pisali ves denar, kar smo pri plesu nabrali, in ker smo imeli tri denarničarje, smo zapisali od vsakega posebej. Prvi je imel 73 K 60 v, drugi je imel 77 K 60 v, tretji je imel 51 K, torej od vseh treh denarničarjev skupaj 202 K 20 v.

Drugi dan potem, to je na 27. januarja, ko smo prišli k skupnemu računu, so naš račun vsi odobrili, toda denarja ni bilo! Od vseh 202 K in 20 v so dali godbi 48 K in drugega denarja je prišlo na svitlo 93 K 56 v, torej so izdali z godbo v red 141 K in 56 v. Oj fantje in denarničarje, kje so pa še one kronice, ki manjkajo, namreč: 60 K 64 v? O, zato se bomo še videli! Od županstva smo dobili dovoljenje in spričevalo, katero je stalo 20 K in Vi ste računali 24 K, torej ste ogoljufali 4 K, pa vse pride na dan.

Potemtakem imamo pravico v rokah, ker smo plačali spričevalo pri županstvu, da Vas bomo obiskali po sodnijski poti, ako ne pride denar na svitlo do vinarja. Mislili ste, da boste burkez nami uganjali, pa kratko nikar.

Pa še nekaj, zakaj ste dajali enemu izmed nas 6 K, da naj molči, ker je vedel, da ste si delili kronice med seboj, imamo pa še na razpolago. Torej lahko razvidite, da ne morete osepiti niti vinarja, mi kakor naprednjaki nočemo ne goljufati in ne goljufani biti! Za sedaj dovolj, „orajt fajfa“, z vami ne več! Oni, ki molči.

Domače in razne novice.

Častnima občanoma je imenoval občinski zastop na Voloskem zaslužna istrska rodoljuba gg. Matka Mandiča v Trstu in Slavoj Jenka v Podgradu.

Poročil se je v Barkovljah pri Trstu znani jako delavni rodoljub gosp. Hrabroslav Ražem z g.čno Cvetko Pertotovo. Mnogo sreče!

Pevskemu in glasbenemu društvu je daroval duhovnik-narodnjak kron 5. — Srčna hvala! Živeli posnemovalci!

„Goriška ljudska posojilnica“ je imela v mesecu jan. t. l. prometa K 254.040.58.

Gorica v letu 2000 ali velika sokolska maskerada bo brez dvojbe, kakor je sodiiti po pripravah, največja, najbolj obiskana, najzanimivejša in najzabavnejša predpustna veselica slovenskega občinstva. Veseljski odbor je razposlal danes čez 600 vabil rodoljubom v mestu in na deželi. Ker pa je čisto naravno, da kljub vsi delavnosti, marljivosti in paznosti odbora vendar marsikateri, ki bi imel pravico dobiti vabilo, istega ni dobil, obrača se odbor tem potem, da vsak kate-remu po pomoti vabilo ni došlo ali se misli udeležiti maskerade, javi svoje ime odboru v roke tajnika gosp. Vernika, oziroma se oglasi v „Krojaški zadruzi“ pri gosp. Bisailu, ki mu izroči vabilo. Mi opozarjamo ponovno, da nastopi ta večer devet skupin, katere vse bodo jako živo predstavljale slovenski značaj naše Gorice po sto letih.

V posebnem muzeju, ki bo razdeljen v tri oddelke, tujili se bodo lahko razni radovedneži starinam iz predstolne dobe. Muzej bo dostopen v posebnih oddelkih vsem obiskovalcem, potem samo gospodom in samo damam. Vsi prostori bodo okrašeni naslovu primerno tako, da nam bodejo razne slike, ki bodejo visele v hodniku in pred-sobi, živo predstavljale slovenski značaj in slovensko občinstvo premagane bivše italijanske Gorice.

Maskam svetujemo, da si pravočasno preskrbe vstopnice, ker bode vsaka, katera se z isto ne izkaže, prisiljena pred vstopom se demaskirati dvem v to določenim gospodom. Prosimo, da častito občinstvo uvažuje to, kakor tudi naše opazke gledé vabil, ker bode vstop dovoljen le proti izkazu istih in

ne bo brez vabila dovoljeno nikomur pose-titi veselico.

Volitve na Krasu in v gorah. — Po listih krožijo vesti, da utegnejo biti na Krasu in v gorah dopolnilne volitve za deželni zbor na mesto izgnanega Klavžarja in na mesto od dež. zbora nepotrjenem izvolitve gosp. dr. Treota v kratkem. Ali kedaj da bodo, se še natanko ne ve.

Cahej — najsvetejši krščanski ideal. — „Primorski List“ piše: „Naš boj je za najsvetejše krščanske ideale“, in sicer piše tako v članku o dopolnilnih volitvah za gore in Kras.

Ker je torej njih boj za najsvetejše krščanske ideale, tiče Cahej med nje, ker zadnjič je šel njihov boj zanj. „Prim. List“ je kričal tudi zadnjič z nunci vred, da njihov boj gre za najsvetejše ideale, šel je pa za Caheja; torej je Cahej ta ideal. — Sedaj hočejo menda zopet „cahejevati“ ter slepariti ljudstvo, da jim gre za svete ideale. Cahej pa najsvetejši ideal! O ti britka predpustna ironija! — Kam je zašel „Primorski List“, katerega urejuje doktor sv. pisma, da po-stavlja sleparstvo med ideale! Bori se za Caheja, pa pravi, da se bori za ideal!

Marsikje v gorah so že sprevideli, kako so jih zadnjič sleparili, zato pa sedaj ne poj-dejo več na limanice „idealov“! — Lažejo in obrekujejo, s sleparji se družijo, potem pa pišejo o „idealih“. Bič zaslužijo te pred-pustne šeme!

Občni zbor „Goriškega Sokola“ se je vršil na Svečnico, kakor običajno vsako leto. Udeležba je bila povoljna. Otvoril je občni zbor starosta brat dr. Treo s pri-mernim nagovorom, kateremu sta sledili po-ročili tajnika brata Vernika in blagajničarja brata Musiča. Poročilo tajnikovo je sestav-ljeno jako zanimivo, krepko in v izbranih besedah, da mu efekt ni mogel izostati. Iz istega posnemamo, da je imelo društvo lani 1 častnega člana, 154 rednih članov in 2 pokrovitelja. Odbor je vršil svojo nalogo v 14. sejah, manj važne stvari pa reševal potem okrožnice. Tajniške posle je opravil do me-seca novembra brat Schaup, ko pa se je isti poslovil iz Gorice ter odšel v zlato Prago, je prevzel to delo poročevalec. 17. febr. lani je pričela redna telovadba, in sicer za člane vsaki torek, četrtek in soboto od 8.—10. ure zvečer, za dijake pa vsako sredo ob istem času. Telovadbo so vodili bratje sta-rost, podnačelnik in poročevalec. Vpeljala se je bila tudi vrsta starejših gospodov, ki je telovadila pod vodstvom g. šolskega svetnika Plohla po 2 uri na teden. Število članov je naraslo primerno. — Lani v predpustnem času je društvo napravilo več plesnih vaj v telovadnici, malo maskerado, na pustni torek pa običajno maskerado, kar je bilo v „Soči“ svoj čas obširneje popisano. Dne 9. junija je izletelo društvo v Podgoro na otvoritveno slavnost pevskega in tamburaškega društva, katerega je bilo nujno potreba v Podgori, ki je tako izpostavljena nevarnosti polasčenja, kakor nikar drugi kraj v okolici. Veselica, katere se je udeležilo tudi pevsko in glas-beno društvo, je vspela sijajno, dasi je „ob-mejni“ duhovnik rohnol proti temu društvu celo v cerkvi! — Telovadili so naši Sokoli skupno s Solkanci; telovadba je vspela jako dobro. Jednako lep je bil izlet v Renče. Vse-sokolskega shoda v Pragi sta se udeležila brata dr. Treo in Gabršček. Dne 25. avgusta se je udeležil Sokol veselice „Tržaškega So-kola“ v Devinu, in sicer s 30 člani. Poleg telovadbe, pri kateri so želi naši Sokoli obilo pohvale, je vršil Sokol tudi svojo narodno dolžnost v Devinu, katerega bi pograbili Lahi rajši danes nego jutri. Sokolova veselica 6. oktobra na Goriškem je vspela jako dobro.... Izrekla se je zahvala pevskemu in glasbenemu društvu za sodelovanje pri veselicih in iz-letih..... V poročilu brata tajnika Vernika je tudi nekaj prav umestnih besed, katere na-vajamo tu doslovno: „Smoter sokolskih društev je pač ta, vzgajati narodu krepkih sinov bo-riteljev za staro slovansko pravdo in sinov braniteljev narodnih svetinj in zemlje slo-vanske napram oholim nasprotnikom, ki nas obdajajo od vseh strani. Činiteljico, ki je rodila sokolska društva, bodisi na Českem, bodisi na izmučenem slovanskem jugu, iskati je edino le v tisti naravni potrebi in v pri-rodnem nagonu, braniti samega sebe in svojo vlast, in sicer braniti s krepko pestjo in junaskim srcem. Vsak, najmanjši narodč — in to vidimo v najnovejšem svetovno zgodovinskem pojavu — zmožen je kaj ve-likega doseči, ako temelji na zdravi podlagi, ako si je v svesti, da brani to, kar mu je

najljubše, da brani vse, kar mu je na svetu najsvetejše, da brani svojo majko, svojo iskreno ljubljeno domovino. Braniti jo bo-de mogel pa le, ako je v svojem jedru zdrav, ako ima ekspanzivne moči v samem sebi dovolj, podati svoji volji tudi upapolnega povdarka. Za to, in le za to so spoznali na-rod, da treba gojiti poleg duševnih moti tudi telesno silo, in jaz ne pretiravam, če trdim, da je telovadba prvi pogoj zdravega razvoja naroda. Krepis si lene mišice, sa-mega sebe se čutiš od hipa do hipa moč-nejšega, srčnejšega po telesu in odločnejšega po duhu, ravnaš se po zlategu reku: „per aspera ad astra“, in čim bolj napreduješ v telesnem krepilu, tim boljši sin bodeš naroda svojega. Pri nas Slovencih smo pač še vedno v začetku. Vse premalo sokolskih društev je posejano po lepih slovenskih pokrajinah. — Kadar bodejo, ne le mej Slovenci, ne le na slovanskem jugu, ampak sploh povsod, kjer razširja s svojim, sicer ponižnim a zdravim cvetjem slovanska lipa svoj dišeči vonj, usta-novljena krepka sokolska društva, takrat iz-polnijo se proroške besede našega pesnika velikana, da — Največ sveta otrokom slisi Slave — tja bomo našli pot, kjer nje sinovi — si prosti voljo vero in postave.

Da se pa sokolska ideja ojači in raz-siri, pa ni treba samo čilega, čvrstega in za-vednega delovanja, ampak pred vsem slož-nega skupnega nastopa, ker „le v slogi je moč“. Naj se posamezne sile delijo, Ti za to, Ti za drugo, bratje smo si pa vsi, ki smo poklicani pospeševati in uveljavljati so-kolsko idejo z bratskim nastopom, koji naj nas druži v nesebično ljubezen do mile slo-venske zemlje. „Sveto služimo domovini sveti“. To so moje želje, in uverjen sem, da so to tudi iskrene želje vsakega pravega Sokola.

Skončal pa je tako le: In kakor sem si dovolil že v uvodu svojega poročila citirati našega pesnika — prvaka Prešerna, naj tudi zaključujem z njim rekoč, da bi — vremena Slovencem se zjasnila — jim milše zvezde kot do zdaj sijale. — In tako apelujem sedaj na Vas, bratje Sokoli, da se vsi požurite na skupno delo, da se poprimete s čilimi močmi sokolskega stremljenja in tako pomagata uresničiti proroške besede Prešernove.

Da bi se iste spolnile in prinesle Slo-vencem in slovanskemu svetu lepših časov, v to kličem Vam vsem bratski Na zdar!

Poročilo je bilo sprejeto z navdušenjem.

Poročilo blagajnikovo, iz katerega je raz-vidno sicer ugodno finančno stanje društva, ali bi moralo biti še ugodnejše, je bilo spre-jeto z odobravanjem. Kakor že omenjeno, je bil izvoljen per acclamationem za starosta brat dr. Treo. Odbor se je konstituiral tako-le: podstarosta brat dr. Gruntar, tajnik brat Vernik, blagajnik brat Musič, gospodar brat Batistič, odbornika brata Koritnik in Pertot. Načelnik brat Bisail. Priporočamo tajnikove besede v razmislenje zlasti naši mladini, da se oklepa v čim večjem številu sokolstva. Kdor je Slovenec, mora biti Sokol!

Boj za slovenščino na trgovski sodnji v Trstu. — Omenjali smo že ener-gične svoječasne nastope g. dr. Staniča na tej sodnji glede rabe slovenskega jezika in odvrnitve nesposobnega tolmača, kar je cenj. čitateljem gotovo še v spominu. V petek se je boril na tej sodnji g. dr. H. Tuma. Zastopal je neko slovensko stranko v menični tožbi proti nekemu trgovcu iz Kopra. Trgov-ski prisednik je bil dr.ž. poslanec Basevi, ki je začel razjarjen govoriti proti dr. Tumi, ki je govoril slovenski, da ne more prisostvo-vati razpravi, pri kateri se govori slovenski. Predsednik je prosil dr. Tuma, naj govori laški, priznal pa mu pravico, govoriti slo-venski. Tuma je nadaljeval slovenski, nakar je bil poklican tolmač, kateremu je dr. Tuma pomagal pri prevajanju. Basevi je norel, da je to otročja demonstracija. Predsednik je moral na zahtevo dr. Tume radi tega pokli-cati Basevija k redu ter se je ukor zabeležil v zapisnik. Na to je Basevi zbežal. — Raz-prava se je radi tega nadaljevala popoldne; trgovski prisednik je bil Karol Goldschmied, ki pa ni imel nič proti temu, da dr. Tuma govori slovenski.

Na take načine se moramo boriti za pravice našega jezika!

Krščanski socialisti v Renčah. — V nedeljo sta hotela dr. Andrej Pavlica in „delavski tajnik“ Gostinčar iz Ljubljane pro-dajati svojo krščansko socialistično kramo v Renčah, ali naletela sta slabo, ker napove-dani shod so Renčani razgnali, tako, da dr. Drejcu ni bilo dano, javno v Renčah razkla-dati svojo zeleno krščansko socializmo. Pav-

*) Popravljeni laži, je dr. Drejcu „pod častjo“. Ured.

lica in Gostinčar, par nobile fratrum, sta šla, zalostna v svojih krščanskih dušah, z razgane- nega javnega shoda v župnišče, kjer sta razkladala svoje „krščanske“ neumnosti. „Slo- venec“ laže, ko piše, da je bilo v župnišču nad 200 ljudi, ki so resno poslušali govornika dr. Pavlica in Gostinčarja. Renčani go- vorijo le o tem, da so shod razgnali, da v v Renčah ni prostora za krščansko-socialne bedarije, kar je bilo v farovžu, je pa tako neznan, da o tem niti ne govorijo. „Prismo- jencec“ bo danes bobnal morda celo o sijajnem zborovanju v Renčah, ker brez laži ne gre, dr. Dreje pa rad vidi „doplih“, čeprav nima „doplih“ očij, in to ne le v predpustnem času, ampak vedno, kadar mu kaže.

„Slovenec“ piše tako, kakor da bi bili imeli kršč. socialisti v Renčah večino, da vodstvo shoda ni hotelo rabiti sile, da so imeli kričaci proste roke — zbranih pa je bilo okoli 300 oseb, in od teh jih je šlo nad 200 v župnišče poslušat oslarije dr. Drejca. Torej tako premoč so imeli na svoji strani, nad 200 ljudi, tulilo je kakih 10 „pobov“, kakor pravi „Slovenec“, in tem se je dalo ugnati kar nad 200 ljudi. Tako očitno laže „Slovenec“, laž pa je tako očita, da se jo lahko kar otiplje. Taka večina se bo dala terorizovati od 10 „pobov“ — to pojdite norcem praviti! Da jih le ni sram tako lagati.

Razgnani so bili in pokazalo se je, da v Renčah ni tal za razdirajočo in pogubno klerikalno politiko.

Gospod Franjo Klemenčič v Trstu nam piše:

Slavno uredništvo „Soče“ v Gorici.

Z ozirom na notico „Kako klerikalci delajo in kaj zahtevajo od drugih“ v „Soči“ od 1./2. 1902 Vas prosim s pozivom na § 19. tisk. zak., da priobčite v zakonitem roku in zakoniti obliki sledeči popravek:

Ni res, da je bila poslanica v „Edi- nosti“, katero je omenil „Prim. List“, in- fanna in obrnjena proti pisateljici Zofki Kveder. Res je marveč, da sem v do- tičnem „poslanem“ podal le okostje suhih dejstev, ki pa nikakor ne tangirajo gospice Kveder kot pisateljice.

Ni res, da je „Edinost“ dala prostora vsakega moža nevednemu izbruhu proti jedni ženi, marveč je res, da je „Edinost“ priobčila moje „poslano“ ter s tem storila le nekaj podobnega, kar je storil n. pr. „Slov. Narod“, ko je priobčil docela osebne in neosnovane napade na mojo osebo v „poslanem“ Karola Linhartla od dne 17. m. meseca.

Ni res, da bi se nobeden mož ne smel tako daleč spozabiti, kakor jaz, marveč je res, da je vsakega moža pravica in dolžnost, da odvrta nemir od svoje hiše.

Ni res, da je moje „poslano“ človeka nevedna jeremijada, marveč je res, da je le cin silobrana po dveipolletnem trpljenju pod napadi zasebnice Zofke Kveder.

Ni res, da jaz izrekam svoje najgloblje zaničevanje pisateljicam tržške „Slovenke“, ki ni „Edinostina“, nego samostojen list, marveč je res, da jaz gojim najgloblje spošto- vanje do pisateljice „Slovenke“, s katerimi nima zasebnica Zofka Kveder ničesar opraviti. V Trstu, dne 2. februarja 1901.

Franjo Klemenčič.

Priobčujemo to pismo, ne zato, ker se sklicuje g. Klemenčič na § 19. tisk. zak. in je pismo priporočil proti retourrecepisu, ampak zategadel, ker utegne v aféri, katera se razvija vedno „interesantnejše“, priti prav. Kmalu za tem pismom nam je dosel v roke „Slovenski Narod“ od ponedeljka, v katerem gospica Zofka Kvedrova jako energično pri- jema g. Klemenčiča in mu gleda prav od- krito, bistro, samozavestno in docela nev- strašeno v oči.

Popravek g. Klemenčiča bi sicer morali vreči v koš, ker kratko ni malo ne odgovarja § 19. tisk. zak. Kar prisodablja s „Slov. Narodom“ ali pa obrača od „Prim. Lista“ na svojo osebo — je za koš. Ali sprejeli smo iz usmiljenja za bolne živce. Ne, gosp. K., kar ste storili na naslov gđe. K., je ne- vredno moža, in kdor je še moč, se človek, Vas ne more več spoštovati. Kar ste skrivno doživljali, ste imeli skrivno poravnati ali skrivno trpeti, v javnost pa bi ne smeli stopiti nikdar! — Gospici K. svetujemo nujno, naj ne piše brošure, je ni potreba. V „Slov. Narodu“ mu je odgovorila še preveč. Za- doščalo bi — 10 besed: da ona, ženska, si ne šteje v čast, javno govoriti s tako sol- zavo — b a b o.

In kaj je še škandal? — O zastop- niku cerkve in deželnem šol. svetu se je iz- vedelo, da je predlagal za pred volitvami v seji, naj se pošlje vsem učiteljem posebne vrste „Maulkorb“. — Radi tega udrha po dr. T., češ, da je on izdal tako — uradno tajnost. Na to pa imenuje take razmere — škandal, ki bi se moral seveda takoj popraviti s tem, da se pošlje v c. kr. de- želni šolski svet poleg vseh dosežanih c. kr. mož se za zastopnika dežele — c. kr. kimavca Berbuča.

Ni nam mar, ali je dr. T. „izdal“ ali ne tisto „tajnost“, — marveč rečemo:

Vse poslovanje c. kr. deželnega šol- skega sveta bi moralo biti javno, ali vsaj tako, da se ni bati javnosti. „Uradne taj- nosti“ ne bi smeli poznati, ker to ni „urad“, marveč — zastop šolskih interesov. Vlada seveda želi stroge tajnosti. Im Dunkeln ist gut munkeln! Kajpada je tako! Ali da slov. list govori tako, kakor sta storila klerikalni zmašilci, to je — škandal!

Učiteljsvu „Maulkorb“. — Kdo se ne spominja, kako je hotela svoj čas „Go- rica“ vzeti učiteljsvu v zaščito celo proti „Soči“, češ: da mi hočemo učiteljsvu pri- peti „Maulkorb“. Seveda je bil to le klerika- lni maneuver, kateremu učiteljsvu po večini ni šlo na led. — Zdaj pa „Gor.“ ne dela drugega nego da hoče vsem naprednim učiteljem obesiti „Maulkorb“ na usta. — Vsak hip pride z novo, podlo, nesramno, infamno denunciacijo na dan ter kliče po policiji in disciplinarni kazni! — In ker na podlagi fa- rovskih lažij res nastajajo disciplinarne pre- iskave, se jih „Gor.“ grozno veseli in pravi: Prav jim stoji. Zakaj so se mešali v volilne boje! Ako drugega ne, bodo imeli vsaj stroške!

Mi pa pravimo: Stroški bodo morali biti plačani! Kdo jih plača? — Po naši misli tisti, ki so tako nesramno obrekovali in za- peljali oblast do takih korakov.

In še nekaj! Naj nunci počenjajo se take nesramnosti ob volitvah, dobé še pohvalo, — učitelja pa na kol, ako se je le zganil. Taka je farovška komanda! Uči- telji, le v Slomskarijo!

Ogenj. — V torek zvečer okoli 8. ure le začelo goreti „pri Rajhu“ na Kornu, in sicer v drugem nastropju v sobi za služinčad gostilne. K sreči je bilo takrat v gostilni več vojakov tukajšnjega 47. pešpolka, ki so hiteli gasiti, kakor tudi ognjegasci, ki so prišli kmalu na lice mesta. Gorele so postelje, matraci in drugo, kar je bilo v sobi. Goreče reči so metali skozi okno na dvorišče. Ogenj je bil pogasjen v kratkem. Nevarnost pa je bila ve- lika, ker se nahaja v bližini velik hlev ter velika zaloga spirita trdnike Bras. Kljubu dežju se je bilo nabralo na Kornu mnogo rado- vednih ljudi.

Zasebni ples priredijo domačini iz Št. Petra dne 8. t. m. v prostorih g. Merzeka. Začetek točno ob 1/2 9. zvečer. Svira godba na lok.

Pevsko in bralno društvo v Rihem- bergu vabi k občenemu zboru, ki bo dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Lična. Dnevni red: Letno poročilo tajnikovo, letno poročilo denarničarjevo, vpis novih udov, volitev odbora.

Bralno in pevska društvo v Št. Au- drežu vabi na plesni venček, kateri priredi v soboto dne 8. t. v prostorih gosp. Jos. Na- nuta. Začetek plesa točno ob 6. uri zvečer in traja do 4. ure jutraj. Svirala bode vo- jaska godba. Natančnejše se izve pri vходу v dvorano.

Izpred sodnje. — Pred tukajšnjo okrožno sodnijo je stal te dni 26 let stari Jos. Bini iz kraljestva, obtožen nevarnega pretenja nasproti sodrugu-delavcu G. Machiut, gledé katerega je rekel, da ga spravi stran, tudi če gre v ječo. Sumil je namreč, da ga je ovadil radi neke tatvine pri gospodarju ta Machiut, radi česar je bil Bini odpuščen od dela v Krminu. Bini se je sicer izgovarjal na pijanost, ali sodni dvor mu je prisodil 3 mesece ječe.

Drobiž. — Franc Keber iz Gorice, 22 let star, je služil v Trstu pri vojaki. Te dni je stal na straži po noči, kjer ga je našel službujoči korporal v spanju. Radi tega so ga zaprli. Prosil je na stranišče. Šel in si prirezal žile. Našli so ga v krvi, nakar je takoj umrl. — Po Travniku se podijo ma- škare. Med njimi je bila tudi neka Nežika Vico iz Kapucinske ulice. Vstavilo jo je nekaj mladeničev, ko so pa odšli stran od nje, je zapazila, da je izginila z njimi tudi jedna krona in dva prstana. — Namesto na

„ohcet“ v ječo je moral neki mladenič Vovk s Trnovoga. To je tisti mladenič, ki se je peljal pred časom z Grusovinovi fjakar- jem proti domu, na kar je našel Grusovin voz predrt z nožem. Ali je to storil baš Vovk ali kdo drugi, se še ne ve. Usoda pa drži sedaj Vovka v zaporu. Vse je bilo že pri- pravljeno za ženitovanje, kar so prišli orožniki ter ga odvedli v Gorico k svetamu. Aptonu. Žalosten Pust, zlasti ako je mož nedolžen; ako pa je kriv, potem se mu pa „šika“.

Zlata ura za dame, z dvema pokro- voma s cizeliranim modrim vencem in zlata veržica se je zgubila od Glediščne ulice v Gorici do Velikih Rojic. Vrednost 70 gld. — Pošteni najdilec dobi postavno odškodnino.

Razgled po svetu.

Fra Grga Martić. — Včeraj je slavil ta veliki hrvatski pesnik, apostol Bosne, hrvatski Homer, svoj 80-letni rojstni dan. Hrvatski listi opravili so proslavljajo ta dan v življenju frančiškana Martića, s katerim je spojen lep del dogodkov v Bosni do oku- pacije. Dičnemu pesniku: na mnogaja ljeta!

V proračunskem odseku je zahteval včeraj Rizzi premestitev hrvatskega gimn. iz Pazina, laške paralelke na gimn. v Gorici in Pulju in realko z laškim učnim jezikom v Trstu. Hofmann (nemški nacijonalec) je po- novil, da njegova stranka ostane na stališču proti celji gimn.

Štajerski slovenski poslanec so izdali komunikacijo, v katerem naznanjajo, da je bil 19. januarja v Celju sestanek slovenskih državnih in deželnih poslancev štajerskih, na katerem se je soglasno sklenilo, da ni sprejeti nobene modalitete, ki bi imela pogoji, da se opuste celjski razredi, in da je z vsemi sred- stvi delovati na ohranitev teh razredov. Zajedno se je državnim poslancem naročilo, da v zagotovitev te zahteve porabijo tudi najostrejša sredstva.

Državni zbor. — V torek je pričel zborovati zopet drž. zbor. Pričela je razprava o nujnih predlogih zastran katastrofe v pre- mogovniku v Mostu. Kaftan je povedal, da že l. 1895. je udrila voda v rove, pa se ni storilo nič. Predlogova nujnost, da se stvar prišče kar najhitreje, je bila sprejeta soglasno. Po nekaterih manj važnih rečeh je prešla zbornica do poročila o zakonskem načrtu glede kontingenta novincev. Seja bo zopet v soboto.

Wolf v zbornici poslancev. — V torek je imela zbornica zopet sejo, katero se je udeležil tudi Wolf. Dolgo časa ta vsenemski junak ni mogel dobiti sedeža. Vsenemci ga prezirajo, ne govori z njim nikdo izmed njih; umevno da ga niso hoteli imeti v svoji sredi. Slednjic mu je prepustil svoj sedež Novak med nemškimi naprednjaki. Ko je storil ob- ljubo, ni demonstriral nič.

Ljubljanski škof je bil 3. t. m. v avdijenci pri cesarju. Kakor čujemo, je šel prositi, naj bi cesar pomilostil dr. Lampeta. To bi seveda škofu disalo, da bi njegovi pi- sači političnim nasprotnikom kradli čast in poštenje, prisojena pokora za njihova lopov- stva pa naj bi se jim potom cesarske milosti prizanašala. No, bomo videli, če se bo justično ministrstvo upalo, priporočiti dr. Lampeta cesarski milosti. „Slov. Nar.“

V južni Afriki. — V l. 1900.—1901. so znašali vojni stroški 63 milijonov funtov, t. j. okoli 1584 milijonov kron; v l. 1901.—1902. bodo znašali baje 61 milijonov funtov, t. j. okoli 1464 milijonov kron. Minolega leta je štela angleška armada v južni Afriki 250.000 mož, 1. januarja 1902. pa se 237.000 mož. Poprečno se je vsak mesec nakupilo 24.000 konj. Z vsemi pritliklinami vred je znašala armada 280.000 mož. Vlada je morala vzdr- ževati okoli 27.060 ujetih Burov ter še 150.000 oseb burskega naroda. Mesečni izdatki so se v zadnjem zmanjšali od 5 1/2 milijona na 4 1/2 milijona. Voja traja že 28 mesecev, a An- gleži še niso dosegli večjega uspeha. Vsak drug narod bi bil toliko pameten, da bi mu bilo posredovanje tretje države in vlade do- brodošlo, a Angležem ostane fikсна ideja, da morajo biti zmagovalci, končno se usodna!

Narodno gospodarstvo.

Mizarska zadruga v Solkanu po devetmesečnem delovanju.

Dne 26. prosinca t. l. je imela pred 9. meseci v Solkanu ustanovljena „Mizarska za- druga“ svoj prvi redni občni zbor. Mi smo že ponovno povdarjali pomen te zadruge za razvoj in povzdigo mizarske obrti mej go- riskimi Slovenci; v posebno veselje nam je torej, da moremo danes predložiti na pod- lagi računskega sklepa podatke, ki nam do- kazujejo plodonosno delovanje slovenske pro- duktivne zadruge.

Iz jako skrbno sestavljenega poročila zadrugnega knjigovodje g. Praprotnika uvidimo, da so se nekateri solkanski mizarji že pred tremi leti združili in si ustanovili „I. mizarsko družbo“, si omislili lastno to- varno in skladišče, katero je obetalo krasnih uspehov, pa splošno se je pogovor „Slovenec nima sreče“, ker komaj se je to mlado društvo

pričelo nekoliko bolje razvijati, pogorela je tovarna in vsi lepi upi so splavali po vodi.

Po prizadevanju gospoda Anton Ma- kuca, A. Černigoja in Franca Pav- šiča se je posrečilo zopet 12 solkanskim in goriskim mizarjem ustanoviti si v Trstu leta 1900. lastno prodajalnico, katere namen je bil spečevanje lastnih izdelkov direktno na konsumente brez posredovanja ptujih prekuovalcev. Vendar tudi ta lep poskus ni še imel zaželenih uspehov in izkazala se je potreba energičnejše in bolj vsestranske organizacije. Po nebrojnih sestankih in posve- tovanjih g. dr. H. Tume s solkanskimi in goriskimi mizarskimi mojstri posrečilo se je temu energičnemu organizatorju pridobiti mizarje za svoje ideje in dne 28. maja 1900. se je izvršil pri c. kr. okrožni sodniji v Go- rici vpis zadrugne trdnice „Mizarska zadruga v Gorici, registrovana zadruga z omejenim jamstvom“. Dne 5. avgusta 1900. se je pa vršil ustanovni občni zbor, na katerem se je izbralo vodstvo in so se spremenila nekatera določila pravil.

Vsled raznih težav pa ni bilo mogoče začeti takoj s poslovanjem, temveč je trebalo še mnogo sej in posvetovanj, da se je ugla- dila ne ravno gladka pot. Ko se je pridobilo v osebi Alojzija Zechnerja prvega poslo- vodjo, pričela je zadruga delovati dne 1. aprila 1901. Najelo se je skladišče v hiši ursulinskega samostana v Solkanu, katero skladišče je že prva mizarska družba rabila v jednake namene in ki je po svoji legi in prostornosti zelo pripravno v take svrhe. Ker so družbeniki tržške zaloge, katero so vodili pod trdnico Anton Černigoj, tudi pristopili kot člani zadruge, prevzela je za- druga njih zalogo v Trstu na podlagi bilance z dne 15. aprila 1901. Da pa je bilo mo- goče prevzeti to zalogo in si omisliti tudi glavno zalogo v Solkanu, trebalo je kapitala, in ker mlado društvo ni z njim razpolagalo, dovolila je slavna „Trgovsko obrtna zadruga v Gorici“ primeren kredit. (Konec prih.)

Poslanica.*)

Uredništvu „Edinosti“ v Trstu.

Ko je „Slov. Narod“ pretekli teden le vpletel v polemiko proti „Ed.“ tudi ime nje- nega glavnega urednika, je „Ed.“ to ostro zavrnila. V včerajšnji štev. pa je po precej dolgem času zopet naslovila na moje ime kar bobnečo izjavo, in to radi članka v „Soči“, katerega nisem ne pisal, ne čital, ne oddal v tisk, marveč izročeno je bil od ugledne strani osebi, kateri to tiče. — Kako opravičeno je tako ravnanje „Ed.“, naj sodi čitatelj.

Ta poslanica, kakor da je bila naročena iz Gorice, ima pa svoj postranski namen. Povem pa „Ed.“ in komur tiče, da me to ne spravljaja iz ravnotežja, marveč ohranim hladno kri nasproti vsakršnim intrigam.

„Ed.“ je ponatisnila izjavo izvrševal- nega odbora o... „odgovornosti“ in si najbrže domislja, da mi je s tem sapo zaprla. Danes ni ne časa ne prostora, da bi poučil političnega otroka, ki je napisal one vrste v „Ed.“, o odgovornosti pri časopisju. O tem se pomeniva prihodnjic; pod članek se podpisem.

Do tje edino to vprašanje:

„Ed.“ je glasilo društva enakega imena. Vprašam sl. odbor polit. društva „Edinost“ prav resno (ker sem morda edini član v Go- rici):

1. Ali je društvo „Edinost“ res odgo- vorno za vsak članek, čopis ali drugačen sestavek v časopisu „Ed.“, — ali z nje- nimi besedami: za kozolce, katere so pre- obračali v njenih predalih razni Cotiči, Kie- menčiči, Fajdige itd.

2. Ako je odgovorno, lepo prosim malo pojasnila o tem čudežu, da bomo vedeli tudi pri „Soči“, na kakošen način je mogoče kaj takega praktično izvajati. — Jaz sem že star časnikar, imam mnogokušenj, poznam prav dobro časniarske odnose, sem tudi skušal proučiti prav ono razmerje o odgovor- nosti, zato bi rad vedel, kako politično društvo to dela, da more biti odgo- vorno za vse, kar pride kakorkoli v list „Edinost“?

Ta odgovor prosim, ga naravnost za- htevam, ker včerajšnji napad trdi posredno sam o sebi, da je zanj odgovorno polit. društvo „Ed.“, čegar ud sem tudi jaz.

V Gorici, 6. jan. 1902.

A. G.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Odjemalcem piva na deželi na znanje!

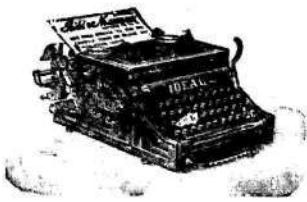
Podpisani uljudno naznanja svojim cenj. naročnikom, da se je zavezal plačevati proti novemu zakupniku užitnine za vsak hektoliter na deželo prodanega piva po 1 krono deželne doklade. Vsled tega se zviša toraj cena piva za 1 krono pri hektolitru. S tem imajo gg. odjemalci važno ugodnost, da so prosti vsakega nadziranja in naznanila napram organom užitninskega urada.

Pri tej priliki se tople priporočam cenj. gg. odjemalcem tudi za bodočnost, zagotavlja vsestransko dobro postrežbo.

Z velespoštovanjem

Josip Rovani,
zalagatelj vrhniškega piva.
Gorica, Rabulišče št. 20.

Seidel & Naumannov pisalni stroj „IDEAL“

Vzbujta senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke. Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjalnem papirju izdela 4-6 iztisov, na konceptnem papirju 8-10, na tanjem papirju 12-16. Najvišje priznanje ter prva zmaga ameriške konkurence. — Zlata svetinja; Berlin (maj 1901.)

Clavno zastopstvo za Avstro - Ogersko:

Hch. Schott & Donnath

Dunaj III. 3. Heumarkt 9.

Iščejo se zastopniki za deželo.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalic
priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Važno naznanilo

za gg. posestnike in vinorejce!

Pravi vinski cvet (špirit)

dvojnočiščen za rabo pri pretakanju in vzdrževanju vina se prodaja le v mirodilnicah (drogerijah)

Ant. Mazzoli

v Gosposki in Vrtni ulici v Gorici.

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšo lepšalo sredstvo za kožo, lase in zobe! Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«. »Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvežjih zelišč sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginijo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte na obrazu, zajedee, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljšo čistilo, negovalno in lepšalo sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznj glave. »Feeolin« je tudi najneravnejše in najboljše čistilo sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razošilja glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 28, 1.

Ali ste gluh?

Vsaka gluhota ali nagluba je ozdravljiva z našo novo iznajdbo; le gluho rojeni so neozdravljivi. Ušesno brenčanje poneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preišče in sporoči se Vam brezplačno. Z malo stroški se lahko vsak sam doma zdravi. Dopisuje naj se v nemškem ali angleškem jeziku. Mednarodni zavod za zdravljenje ušes (Internationale Ohrenheilstalt), 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Saunig & Dekleva v Gorici — Magistratna ulica št. 1.

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV

raznih sistemov, slamo-ezn e in železnih blagajnic, kakor tudi DVOKOLESA iz svetovnoznane prve angleške tovarne, »Helical-Premier«, »Regent«, »Lucifer« in »Postilion« itd. — Prodajajo se tudi posamezni deli dvokoles in šivalnih strojev.

Cene zmerne! Brez konkurence!

V zalogi se nahajajo različni šivalni stroji kakor za čevljarje, krojače in prav fine „Plait“ za šivilje s katerimi se lahko umetno veže (štika). Komad šivank za šivilje stane 36 kr.

Zaloga pušk, samokresov in patronov.

Lastna mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Konkurenca z nami nemogoča

Mizarska zadruga

v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva trdke

Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza

vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Naznanilo.

Podpisana naznanjata, da je odvetnik dr. Dragotin Treo prevzel z dnem 20. t. m. pisarno odvetnika dr. Josipa Staniča v Gorici, Gosposka ulica št. 4 v hiši „Monte di Pietà“, prej skupno pisarno v Gorici, Gosposka ulica št. 7 v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ pa je prevzel odvetnik dr. Henrik Tuma.

Dr. Dragotin Treo,
Dr. Henrik Tuma.

Redilni prašek za živino

se dobi v mirodilnici pri

A. JERETIČ-U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)

Kot prava
dobrota
in potreba za vsako družino se
izkazuje vsak dan bolj uporaba

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nihena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to tečno in zdravo pijačo.

Ni čistejšje primere in boljšega nadomestila za zrnat kavo, kjer je ta zdravniško prepečena.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva priatna samo v izvornih zavojčkih iz varstveno znamko »župnik Kneipp«. Odprto oštehtana ali drugače zavita kava ni nikoli

Kathreinerjeva.